

Vjera je savjet (Medina)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

14. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 23. novembar 2018.

Hvala Allahu, Silnom i Plemenitom, Stvoritelju duše, Blagodarnom i Sveopćem Dobročinitelju. Zahvaljujem svome Gospodaru na blagodatima koje znamo i koje ne znamo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog i Plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On dao jezgrovit govor. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe koji su upućeni na najispravniji put.

Bojte se Allaha, Uzvišenog, čineći dobra djela koja će vas približiti Njemu, i kloneći se Njegovih zabrana. Neće se spasiti osim bogobojazni, i neće propasti osim oni koji slijede svoje strasti.

Obračunajte svoje duše prije nego što budete obračunavani, probudite ih iz nemara i sputajte ih u činjenju zabranjenih stvari i prohtjeva. Požurite s pokajanjem prije nego što nastupi edžel – rok određeni, nestane nade i ne budete u mogućnosti da bilo šta uradite. Vidite kako brzo prolaze dani, poslije života je samo smrt, a poslije smrti je ili uživanje ili patnja. Kao što znate za prolazni dunjaluk, znajte i za vječni ahiret. Uzvišeni kaže: "Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je." (El-A'la, 15–16)

O muslimani, prigrlite knjigu svoga Gospodara, u njoj je vaš ponos i sreća, popravljanje vašeg stanja, uspjeh nakon smrti i spas od smutnji koje će se umnožiti pred Sudnji dan, i koje će na početku biti nejasne, a na kraju će postati očigledne. Od njih će se spasiti samo oni koji se budu čvrsto držali Kur'ana, sunneta i zajednice

muslimana. Razmišljajte o Allahovoj Knjizi, i postupajte u skladu s njom, i naučite od sunneta onoliko koliko je potrebno da bi se uspostavila vjera, učvrstilo vjerovanje i upotpunio ibadet, a posebno hadise koji sadrže opće propise islama, i koji govore o vrijednostima određenih djela, i upoznajte njihova značenja, kako biste ih primijenili u životu.

Ovo je put prvih generacija muslimana, za koje je Allah, džellešānuhu, rekao: “Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.” (Et-Tevba, 100)

U ovom kontekstu navest ću hadis sveobuhvatnog značenja, po kojem su dužni postupati svi muslimani i muslimanke, u svim situacijama, sve dok je duša u tijelu, a to su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Vjera je iskren odnos, vjera je iskren odnos, vjera je iskren odnos.” Upitali smo: “Prema kome, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Prema Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, predvodnicima muslimana i ostalim muslimanima.” (Muslim od Temima ed-Darija, radijallahu anhu)

Ovaj hadis prenio je veliki broj učenjaka hadisa i ima neprocjenjiv značaj. Rekao je Ebu Davud: “Fikh – islamsko pravo zasniva se na pet hadisa: “Halal je jasan i haram je jasan”; “Nema nanošenja štete niti uzvrćanja na štetu”; “Djela se vrednuju prema namjerama”; “Vjera je iskren odnos/savjet”; “Ono što sam vam zabranio, ostavite, a ono što sam vam naredio, izvršite koliko god možete.”

Hafiz Ebu Nuajm rekao je: “Ovaj hadis je vrlo važan.”

Muslim ibn Eslem et-Tusi spomenuo je da hadis: “Vjera je iskren odnos/savjet” čini jednu četvrtinu vjere.

Jedan od dokaza koji ukazuje na to da je postupanje po ovom hadisu obaveza svakog muslimana i muslimanke, u svakoj situaciji, jeste činjenica da je Allah, džellešānuhu,

oslobodio vjernike nekih ibadeta, u specifičnim okolnostima, ali ih nije oslobodio iskrenog odnosa ni pod kakvim okolnostima i izgovorom, kao što kaže Uzvišeni: “Neće se ogriješiti nemoćni i bolesni, i oni koji ne mogu naći sredstva za borbu, samo ako su prema Allahu i Njegovu Poslaniku iskreni. Nema razloga da se išta prigovara onima koji čine dobra djela – a Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 91)

Allah, džellešānuhu, pojasnio je u ovom ajetu da je obaveza muslimana da u svakom trenutku bude svjestan svoje obaveze iskrenosti. Ashabi nisu pitali poslanika o značenju riječi “nesihat – iskren odnos, savjet” jer su znali da ona, svojom jezičkom širinom, izrazom i smislom, obuhvata različite stepene islama, imana i ihsana, nego su pitali “prema kome” i ko su oni koji zaslužuju takav odnos. Osnovno značenje riječ “nush” je čišćenje neke stvari od svih primjesa. Kaže se: “nasahal-asale – očistio je med”, kada ga očiste od voska.

Značenje iskrenog odnosa prema Allahu obuhvata ljubav prema Njemu, poniznost, skrušenost, predanost i poslušnost Njemu i Njegovom šerijatu, s ciljem postizanja Njegovog zadovoljstva i nagrade i iz straha od Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “U Naše riječi vjeruju samo oni koji, kad se njima opomenu, licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole.

Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju.” (Es-Sedžda, 15–16); “... ali pravi vjernici još više vole Allaha.” (El-Bekara, 165)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Volite Allaha iz dubine vaših srca, zbog svih blagodati kojima vas obasipa.”

Najvažniji vid iskrenog odnosa prema Allahu jeste obožavanje samo Njega, Jedinog, Koji druga nema, čistog srca i slijedenjem sunneta i upute Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i posvećivanje svih vrsta ibadeta, dove, traženja pomoći i pouzdanja, Njemu Jedinom. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ja se samo Gospodaru svome klanjam, i nikoga Njemu ravnim ne smatram.’” (El-Džinn, 20)

Gospodar, neka je uzvišen, obožava se zbog svojstava savršenstva i uzvišenosti, svetosti i lišenosti i najmanjeg nedostatka, i zbog blagodati kojima je obdario Svoja stvorenja i potrebe Njegovih robova za Njegovom milošću. Ibadet je uzrok postizanja svih Njegovih dobara i otklanjanja svih zala od čovjeka u životu na ovom svijetu i nakon smrti.

Iskren odnos prema Allahu iskazuje se i potvrđivanjem i priznanjem onoga što je Allah pripisao Sebi u Svojoj Knjizi, i što Mu je pripisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od lijepih imena i savršenih svojstava, u skladu sa principima koje su utemeljile prve generacije muslimana.

Ebu Umama, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Rekao je Allah: 'Najdraže čime Me se Moj rob može približiti jeste Njegov iskren odnos prema Meni.'" (Ahmed i Taberani u "El-Kebiru")

Značenje iskrenog odnosa prema Poslaniku podrazumijeva ljubav i poštovanje prema njemu i njegovom sunnetu, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, obožavanje Allaha u skladu sa njegovim šerijatom, slijeđenje njegove upute, vjerovanje u ono o čemu nas je obavijestio, širenje njegovih hadisa i pozivanje u njegovu vjeru.

Uzvišeni kaže: "Reci: 'Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku!' A ako ne htjednete, on je dužan raditi ono što se njemu naređuje, a vi ste dužni raditi ono što se vama naređuje, pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu; a Poslanik je jedino dužan da jasno obznani." (En-Nur, 54)

Značenje iskrenog odnosa prema Allahovoj Knjizi obuhvata ljubav i poštovanje prema časnom Kur'anu, ulaganje truda u njegovom izučavanju i podučavanju njemu, upućivanje u njegove propise i njegovo ispravno čitanje, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, njegovo stalno čitanje, memorisanje njegovih harfova i propisa, upoznavanje njegovih značenja i mudrosti, razmišljanje o njemu, primjena njegovih moralnih načela, odgovor onima koji su zastranili u razumijevanju Kur'ana

i sunneta, pobijanje njihovih zabluda i upozoravanje na njih. Uzvišeni kaže: “Ovaj Kur’an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika” (El-Isra, 9)

Značenje iskrenog odnosa, savjeta muslimanskim vođama podrazumijeva da im musliman želi dobro, da teži njihovoj pravdi, da se raduje zbog njihovog ispravnog postupanja, da ih ne vara, ne izdaje, ne izlazi protiv njih, ne pomaže protiv njih, pomaže ih u istini, pokorava im se u onome što nije grijeh, upućuje dovu za njih da potrefe istinu u svojim presudama.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a prezire tri: zadovoljan je da Ga obožavate i da Mu nikoga kao druga ne pripisujete, i da se čvrsto Allahova užeta držite i da se ne razjedinjete, i da savjetujete one kojima je Allah dao vlast nad vama.” (Muslim)

Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ono što ne volite u zajednici bolje je za vas od onoga što volite u razjedinjenosti, a iskren odnos, savjet, jeste čistoća nutrine.”

Džubejr ibn Mut’im, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao u svojoj hutbi: “Tri stvari trebale bi se naći u srcu svakog muslimana: iskrenost u djelima, iskren odnos prema pretpostavljenima i privrženost muslimanskoj zajednici.” (Ahmed i Hakim)

Ma’kil ibn Jesar, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka kojem Allah povjeri brigu o ljudima, i on se ne bude brinuo o njima, a da mu On neće zabraniti ulazak u Džennet.” (Muslim, Ahmed)

Iskren odnos, savjet prema muslimanima znači njihovo upućivanje na ono u čemu je dobro za njih, podučavanje propisima vjere, sakrivanje njihovih sramota, ispunjavanje njihovih potreba, izbjegavanje prevare, izdaje i zavisti u odnosu prema njima i zauzimanje za njih.

Iskren odnos, savjet bio je svojstvo i odlika Božijih vjerovjesnika i poslanika, neka su na njih Allahova milost i blagoslov. Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

O Nuhu, alejhis-selam, rekao je: “... poslanice Gospodara svoga vam dostavljam i savjete vam upućujem; a ja od Allaha znam ono što ne znate vi.” (El-A’raf, 62)

Rekao je o Huđu, alejhis-selam: “Dostavljam vam poslanice Gospodara svoga, i ja sam vam iskren savjetnik.” (El-A’raf, 68)

O Salihu, alejhis-selam, rekao je: “... prenio sam vam poslanicu Gospodara svoga i opominjao sam vas, ali vi ne volite one koji opominju.” (El-A’raf, 79)

Iskren odnos, savjet je svojstvo vjernika. Uzvišeni za vjernika iz sure Jasin kaže: “I reći će se: ‘Uđi u Džennet!’, a on će reći: ‘Kamo sreće da narod moj zna, zašto mi je Gospodar moj oprostio i lijep mi prijem priredio!’” (Ali Imran, 103) Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “On je bio iskren prema svom narodu u životu na ovom svijetu, i nakon smrti.” Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Ali Imran, 103)

O vjernici! Razmislite o riječima Uzvišenog: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. - Allah je doista silan i mudar.” (Et-Tevba, 71)

U ovom ajetu vjernici se pozivaju na međusobno pomaganje, savjetovanje i solidarnost, bratstvo, milost i ljubav. Džerir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Prisegnuo sam Poslaniku na obavljanje namaza, davanje zekata i iskren odnos prema svakom muslimanu.” (Buhari, Muslim)

Ebu Bekr el-Muzeni rekao je: “Ebu Bekr, radijallahu anhu, nije pretekao druge ashabe mnoštvom posta i namaza, nego svojstvom koje se učvrstilo u njegovom srcu.”

Ibn Alijja je rekao: “Ono što je bilo u njegovom srcu jesu ljubav prema Allahu i iskren odnos prema Allahovim stvorenjima.”

Hakim ibn Ebu Jezid prenosi od svoga oca da je Vjerovjesnik, sallallahu slejhi ve sellem, rekao: “Kada neko od vas zatraži savjet od svoga brata, neka ga posavetuje.” (Ahmed, Taberani u “El-Kebiru”)

O vjernici, Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Donosite salavate na prvaka svih poslanika i vođu bogobojaznih.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

